

МЕНИДЖЪР

цена 7 лв. www.manager.bg

**ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
НА ДВЕ КОЛЕЛА:**
Светът се движи,
VELOИНДУСТРИЯТА
ОТГОВАРЯ

брой 5 (259) май-юни 2020

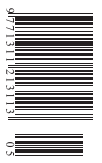
**Животът
е навън,
пазаруването
е онлайн**

**Иван
Александров,
създател на eBag,
за бизнеса и
лидерството
след паниката**

**МАЛКИТЕ
ПРЕДПРИЕМАЧИ
В ГОЛЯМАТА
БИТКА**

**НОВАТА
СОЦИАЛНА
ОТГОВОРНОСТ**

**„МЕНИДЖЪР НА
ГОДИНАТА 2020“:
КОНКУРС
КАТО НА ФИЛМ**

PARADISE CENTER E CAMO HA

EMVIF

0888 805 805

OFFICE.GORA.GREEN

LET IT GROW

МЕНИДЖЪР

a company of VM FINANCE GROUP

АДРЕС: СОФИЯ 1000, УЛ. „СЕРДИКА“ № 13, ЕТ. 3, 4
WEB WWW.MANAGER.BG
E-MAIL PRESS@MANAGER.BG

УПРАВИТЕЛ

ДЕНИЦА ДИМИТРОВА ✉ dadimitrova@manager.bg

ГЛАВЕН РЕДАКТОР

ЕЛИЦА НИКОЛОВА ✉ ednikolova@manager.bg

РЕДАКТОРИ

ВЕНЦИСЛАВ САВОВ ✉ vsavov@manager.bg

БОРЯНА ТЕЛБИС ✉ btelbis@manager.bg

НИКОЛАЙ НЕЙЧЕВ ✉ nneychev@manager.bg

КОНСУЛТАНТ ГРАФИЧНО ОФОРМЛЕНИЕ

РОСЕН ЙОРДАНОВ

ДИРЕКТОР ПРЕДПЕЧАТ И ПРОИЗВОДСТВО

БОРИСЛАВ МИРАЗЧИЙСКИ

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ

МИЛЕНА ВЪЛЧИНОВА

КОРЕКТОР

БОРЯНА АНГЕЛОВА

СПЕЦИАЛИСТ МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

МАГДАЛЕНА МАРТЕВА-СИМЕОНОВА

✉ mmsimeonova@manager.bg

МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА

КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА

✉ kalexandrova@manager.bg

СТАРШИ ЕКСПЕРТ ОНЛАЙН РЕКЛАМА

ДАРИНА КЮЧУКОВА ✉ dkyuchukova@manager.bg

СПЕЦИАЛИСТ ОНЛАЙН РЕКЛАМА

ДИАНА УЗУНОВА ✉ duzunova@manager.bg

СПЕЦИАЛИСТ СЪБИТИЯ

МАРТИН ГЕОРГИЕВ ✉ martingeorgiev@manager.bg

МЕНИДЖЪР ПРОДАЖБИ И АБОНАМЕНТ

МАРИН ГЕНОВ ✉ mgenov@manager.bg

ГЛАВЕН РЕДАКТОР

НА САЙТА „МЕНИДЖЪРНЮЗ“

ИРИНА ВЕЛЕВА ✉ iveleva@manager.bg

ГЛАВЕН РЕДАКТОР НА САЙТА „ОБЕКТИ“

ВЛАДИМИР ТОДОРОВ ✉ vtodorov@obekti.bg

РЕДАКТОР НА САЙТА „НОВИТЕ РОДИТЕЛИ“

НАДЕЖДА ПОПОВА ✉ prorova@noviteroditeli.bg

ДИРЕКТОР ФИНАНСИ И АДМИНИСТРАЦИЯ

Деница Коцева

КОРИЦА

Васил Германов

Брой 5 (259)
май – юни
2020

editorial

Попитайме Свѣта от какво се е уморил. Ще ви каже, че му е омръзнало да слуша, че вече не е същият. Особено го плаши фразата, че „прави първите си стъпки към завръщане към нормалността“.

Защото часовникът туктака не за възстановяване на миналото, а за изграждането на съвсем ново и по-добро бъдеще. Часовникът си туктакаше отдавна. Но заради шока от началото на 2020 г. още се лутаме в спасителната фаза на настоящата криза, отлагайки ясно дефиниране на „по-доброто“.

Краткосрочният фокус е разбираем предвид масовите и внезапни спадове в търсенето в много сектори и последиците за икономиките – особено за развиващите се и нововъзникващите, където нарастването на бедността ще е отчайващо осезаемо. Затова е време Светът да стане сцена за умно възстановяване, а не просто за паническо ограничаване на удари.

На тези две фази е посветен нашият и вашият „Мениджър“.

Трябва да си признаем, че и ние разглеждаме „нормалното“ с известна носталгия, защото няма да видим завръщането на Rage Against the Machine на живо това лято, съжаляваме. Сменете бангата с любимата си.

Но ще продължим да пробиваме стени с хората, с които работим и си партнираме. Ако превключим от вълна безгрижно оцеляване към преквалификация на екипите си, справедливо харчене, инвестиции в ново поколение производство, стоки и идеи. Инвестиции в смелост.

Приятна работа.

Елица Николова, главен редактор

Печат

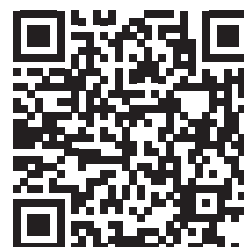
АЛИАНС ПРИНТ

пълноцветно обслужване

Издава „МИТ ПРЕС“ ООД,
част от „ВМ ФИНАНС ГРУП“ АД

Абонамент за „Мениджър“ тук:

съдържание

Game On

- 7** **МЕЖДУ ФИНАТА МЕХАНИКА И ТЕЖКИТЕ МАШИНИ**
19-годишният Таниел Гюлиан, когото го сърбят ръцете за добри дела
- 9** **СЛУШАЙ МЕ, СЛУШАЙ МЕ**
Подкаст за бизнеса
- 10** **УМЕНИЕТО ДА ОСТАНЕШ В ИГРАТА**
Нещата, които трябва да можем да правим от утре
- 12** **„МЕНИДЖЪР НА ГОДИНАТА 2020“**
Кандидатстването започна

Longform

- 14** **ЩЕ ИМА ВАКСИНА, ЗАЩОТО НАУКАТА ВИНАГИ ПОБЕЖДАВА**
Разговор със световноизвестния педиатър и ваксинолог д-р Пол Офит
- 18** **СЕГА ПОВЕЧЕ ОТВСЯКОГА ИМАМЕ НУЖДА ОТ СПОДЕЛЕНИ РЕШЕНИЯ**
Н.Пр. Съорен Якобсен, посланик на Кралство Дания
- 20** **КАКВО СЕ ПРОМЕНЯ ЗАВИНАГИ**
Мениджъри от различно засегнати сектори коментират следващите трансформации
- 22** **НАКЪДЕ ОТИВАТ ЦЕНИТЕ НА ПЕТРОЛА**
Как пандемията влияе на петролния пазар и какви са перспективите

Leadership

- 24** **ИВАН АЛЕКСАНДРОВ И СУПЕРМАРКЕТЪТ НА БЪДЕЩЕТО**
Създателят на eVag за лидерството и бизнеса след паниката
- 33** **СПЕЦИАЛЕН ПРОЕКТ: SAVE PEOPLE SAVE BUSINESS**
Изпълнителни директори, HR и маркетинг мениджъри за още по-важната роля на бранда към обществото и хората
- 34** **НОВАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ**
Ако закрепим лоялността на служителите сега, е по-малко вероятно да срещнем трудности в бъдеще

24

- 42** **ТЕСТ ЗА ДИРЕКТОРИ: СПРАВЯМЕ ЛИ СЕ?**
Време е за анализ и бързи решения
- 50** **КОРПОРАТИВЕН ДЕТОКС**
Има ли компанията ви wellness стратегия?
- 54** **ТРУДНИТЕ ВРЕМЕНА УЛЕСНЯВАТ ПРОМЕНЕТЕ**
Как да продължим да водим без стрес

Business

- 57** **ТЕМА: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДВЕ КОЛЕЛА**
- 58** **ДВИЖЕНИЕТО Е НОВАТА СТОКА**
Градовете, които отварят нови пътища пред велосипеда
- 61** **СЕКТОР НА ВИСОКИ ОБОРОТИ**
Велоиндустрията посреща търсенето
- 65** **ЧОВЕКЪТ, СЪПИЛ НА КРАКАТА СИ, ЩЕ СИ ВЗЕМЕ ГРАДА ОБРАТНО**
Специално интервю от Лондон с Юлиан Попов
- 66** **ОФИС В GORA-ТА**
Бизнес центърът, който е готов за бъдещето

68 ВРЕМЕ ЛИ Е ЗА ПРИДОБИВАНИЯ
Разумните компании ще се насочат към дружества, които допълват техния производствен цикъл и облекчават разходите им

70 ЩЕ ДОКАЖЕ ЛИ ЕС ПОЛЗАТА ОТ СКРИНИНГА НА ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ
Какви са рисковете от въвеждането на регламента

72 КАК СЕ УСПЯВА НА ПАЗАР С НАД 300 МЛН. ПОТРЕБИТЕЛИ
Разговор с Любка Качакова, ръководител на Службата по търговско-икономическите въпроси към Генералното консулство на България в Лос Анджелис

74 РАЗДВИЖВАНЕТО В ПРОДАЖБИТЕ ЩЕ БЪДЕ ЛЕСНАТА ЧАСТ
Коментар на „Делойт България“ за междуфирмената задлъжнялост

76 СЕЗОН НА ПРИЦЕЛ
Малка доза оптимизъм за туризма

78 ХРАБРИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ
Осем истории за оцеляването на малкия бизнес по време на пандемия

Ad&Media

86 ИЗСВЕТЛЯВАНЕТО НА ЧЕРНИЯ ЛЕБЕД, ИЛИ БРАНДОВЕТЕ В СЛЕДВАЩОТО „НОРМАЛНО“
Потребителите имат нови и съвсем ясни очаквания към марките

88 РЕКЛАМАТА ВСЕ ОЩЕ Е СТРАХОТНА РАБОТА
Дейвид Моралес, крейтив директор на берлинската агенция PUK

91 ИСТИНАТА СЕ ПОМНИ НАЙ-ЛЕСНО, ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ СЕ РАЗПРОСТРАНЯВАТ НАЙ-БЪРЗО
Евтините импресии излизат скъпо

94 ОТВЪТРЕ НАВЪН
Защо една комуникационна агенция реши да подари брейнсторминга си на три бранда

96 ДОБРАТА БИТКА
Кога, как и защо подкрепяните от марките каузи имат значение

Life

96 ТЕМА: ПАУЗАТА, КОЯТО НИКОЙ НЕ ИСКАШЕ

100 СЕЗОНЪТ НА ТИШИНАТА
Новите предизвикателства пред музикалната сцена

104 КАТО В ТУНЕЛ СМЕ. НО ДОРИ БЕЗ ВЛАКА НАСРЕЩА
Васил Върбанов, основател на радио „Тангра Мега Рок“ и организатор на концерти

106 ОЧАКВАМ ВРЕМЕНА НА ДЕМОНСТРАЦИИ КОЙ КАКВО ЦЕНИ
Мартин Михайлов, управител на клубовете „Терминал 1“ и „Строежа“

108 АПОКАЛИПСИС СЕГА
Ще останат ли всички катастрофични сценарии за киноиндустрията на ниво „постпродукция“

113 ЗАВРЪЩАНЕТО НА СЦЕНАТА
Три възможни сценария за бъдещето на културата

104

авторите

които спазиха сроковете този месец

Темата за междуфирмената задължениост отново е на дневен ред, а първи обзор по нея на стр. 74 правят **АНГЕЛ ТРИФОНОВ**, мениджър в отдел „Финансово консултиране“ на „Делойт България“, и **КАЛОЯН ЙОРДАНОВ** – адвокат и мениджър в адвокатско дружество „Делойт Лигъл“. Ангел Трифонов (на снимката горе) има професионален опит в областта на корпоративните финанси, натрупан в една от водещите банки в България, както и в управленското консултиране. Професионалният опит на Калоян Йорданов е в областта на корпоративното право, сливания и придобивания, несъстоятелност, банково право, недвижими имоти и строителство.

Разумните компании ще се насочат към придобиване на дружества, които допълват техния производствен цикъл и облекчават разходите, пише на стр. 68 **ВИКТОР МАНЕВ**. Авторът е сертифициран управленски консултант, съосновател на фонда и партньор в IMPETUS Capital, инвестиращ в растящи компании, и основател на инвестиционната консултантска компания ММС. Над 25 години активно участва в привличането на чуждестранни инвеститори в България и региона.

Професионалният път на **НЕДА НОВАЧКОВА** в комуникациите започва в HiEnd Publishing през 2005 г. От 2017 г. е client service director в агенция Knoway, а преди това работи в MullenLowe Swing, BusinessData Draft FCB и MAG Communications. Работила е по кампаниите на Beiersdorf в България, Македония и Албания и за брандове като Happy Bar & Grill, Beck's, Stella Artois и Leffe, Bushmills, Baileys, както и за A1, „Бургаско“ и „Кауфланд“. Този месец Неда е в „Мениджър“ с текст за фалшивите новини и брандовете на стр. 91.

Текстът на **ПЕТЪР ХЕРАКОВ** „Сезонът на тишината“, посветен на музикалната и фестивалната индустрия, започва на стр. 100. Петър пише от 1998 г., предимно за футбол. Минал е през три спортни всекидневника, телевизия „Диема“ и списанията Playboy, Maxim и Esquire. Сега дава глас на тихите мачове от Бундеслигата по „Евроспорт 2“. Има силен сиапълски музикален наклон.

ЗА „МЕНИДЖЪР“ ТОЗИ МЕСЕЦ ПИСАХА ОЩЕ:

Адриан Николов | Александър Христов | Бисер Костадинов | Владислав Апостолов | Владислав Георгиев | Георги Ангелов | Даниела Денева | Диана Андреева-Попйорданова | Димитринка Гринко | Ирена Бушандрова | Мирослав Гечев | Начо Стригулев | Огнян Бежаров | Петър Т. Иванов | Светлана Тодорова-Ваташка | Соня Славчева | Радослав Неделчев

Между фината механика и тежките машини

Как едно момче, което
**иска да прави
полезни неща,**
успява да си уплътни
неочакваната ваканция
с истински добрини,
подпомогнати
от науката

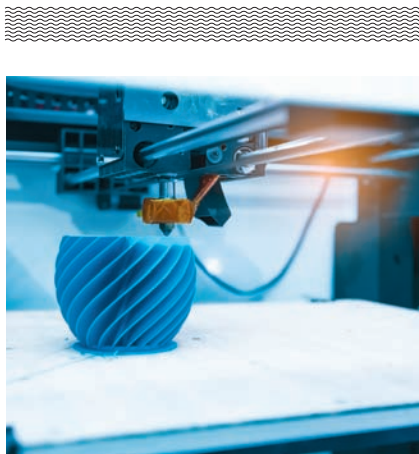
✍ Боряна Телбис 📷 Фелия Барух

Възгата между горните две крайности лъщи чистият ум на едно момче, което не е сигурно дали повече му се занимава с прецизността на часовникарството, или с мащаба на тежкото машиностроене, но

в случая по-важната част от изречението е, че му се „занимава“. Таниел Гюлиян е на 19 години и ужасно го сърбят ръцете за добри дела. Почва ги още докато учи в Американския колеж и се записва за участие в технологичния мейкапон TOM, чиято цел е инжене-

ри и дизайнери да помагат на хора със специални нужди чрез силата на технологиите. Там отборът, в който участва Таниел, разработва устройство, чрез което режисьорът подава сигнали към незряци актьори, за да синхронизират действията си на сцената. 📌

По това време Таниел вече се е закачил за 3D принтирането и постоянно му се въртят някакви проекти в главата. „Имаше едно международно състезание по физика – „Фижън“, на което се явих, когато бях в 10. клас. Там бях направил модел на двигател, работещ с разлика в температурите. Тогава за първи път открих 3D принтера, защото ползвахме този на един приятел. И толкова много се запалих и ми хареса какво може да се създаде с това нещо, че реших да събера пари и да си купя собствен.“ Някой може да си каже, че 3D принтерът вероятно не е пособие от първостепенна важност за ученика, но ако ученикът е като Таниел, си е от особено значение, за да може да създава прототипи на всички добри идеи, които си проправят път към акъла му. Като тази да се прибере от Англия в началото на пандемията и да започне да принтира предпазни шлемове за медиците. „Прибрах се от Саутхемптън в началото на март. Тук вече се знаеше какво започва да се случва. И както си седях вкъщи и следях всички форуми за 3D принтиране, забелязах как хората, които имат 3D принтери, се обединяват и започват да правят маски и шлемове, за да помагат в борбата с коронавируса.“ Тогава Таниел решава, че може да се включи в тази инициатива, и се свързва с Дейвид Йорданов – мениджър на Ученическият институт за компютърни иновации и производства в Американския колеж. Двамата доброволци вземат каквото свободно време имат и го инвестират в изработването на предпазните шлемове, като с 3D принтерите отпечатват придържащите

През 2018 г. растежът на световния пазар на 3D принтери възлиза на

34,5%

по данни на изследователската компания Technavio Research. Сред основните катализатори на търсенето е интересът на потребителите към триизмерни продукти, отразяващи техните собствени проекти и идеи. Според изследователите през 2022 г. обемът на световния пазар за 3D принтери ще достигне

7 млрд. долара

ленти, а с машина за лазерно изрязване оформят предпазните визьори. Дейвид отбелязва, че по-голямата заслуга за изработката има Таниел, защото „неговото трудолюбие и ентузиазъм да твори добро са величини без край“. „Скромните“ 100 бройки, които успяват да създадат, изпращат главно в болници в провинцията, успявайки да отговорят на търсенето, заявено към онзи момент към тях. Сега на Таниел му предстои едно малко особено пандемично лято, като за всички останали, което после ще го върне към

обучението му по машинно инженерство в Саутхемптън. „В момента ни казват, че следващата година нещата ще се нормализират. Но нищо не е сигурно все още. Завършваме годината онлайн. А иначе докато бях в университета, успях да си намеря много странични занимания. Започнахме да правим един бolid, който да участва в състезанието за студентски инженеринг Formula Student. Тъкмо щяхме да сглобяваме колата, но се случи COVID-19. Правим и една подводница, която се задвижва крачно – нещо като водно колело под водата, но и това не можяхме да довършим. Вярвам, че догодина и това ще се случи.“ А ако трябва да говорим с Таниел за малко по-далечното бъдеще, в което вече „Какъв искаш да станеш, като пораснеш?“ няма да е просто въпрос с отложен отговор, а осъзнат избор, със сигурност ще получим директна отправка към точните науки, с които се помага за въвеждането на осезаема промяна. „Винаги съм се надявал да създам някаква положителна промяна и постоянно ми хрумват малки идеи, които си записвам в телефона. Имах дори идея за соларни пейки, която се надявам някой ден – когато можем отново да сядаме по пейки – да реализирам.“ Докато казва последното, погледът му рязко излиза от разговора и се вторачва в някакъв боклук (според общото схващане), търкалящ се на земята. Таниел го взема с два пръста, почиства го внимателно и с блеснал поглед обявява на леко обърканата от последните му действия аудитория: „Литиева батерия!“. „И какво ще правиш с нея?“ „Ами мога да си храня малко хеликоптерче!“ За такъв човек говорим. **M**

Слушай ме, слушай ме

Погластмът е сред най-бързо развиващите се дигитални формати за разпространение на съдържание, включително бизнес, икономическо и финансово. На Вашето внимание – пет от най-добрите поредици в сегмента

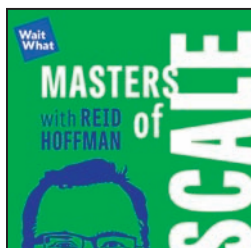
✍ Николай Нейчев

MASTERS OF SCALE

Във всеки епизод Рийд Хофман, съосновател на LinkedIn и инвеститор във фонда за рисков капитал Greyclock, разказва как дадена компания е пораснала от нула

до милиард. Гости в подкаста са били основателите на Facebook, Starbucks, Airbnb, Netflix. През април 2020 г. стартира и поредицата Masters of Scale:

Rapid Response, посветена на въздействието на извънредното положение върху бизнеса. Печели наградата на публиката за бизнес подкаст за 2018 г. на Webby.

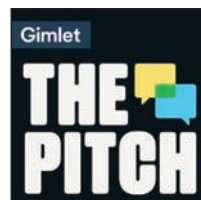

BUSINESS WARS

Форматът изследва най-големите бизнес битки, като Ford срещу Chevrolet, Amazon срещу Walmart, Boeing срещу Airbus и други, опитвайки се да извлече заключение за успеха или провала в един или серия от епизоди. Премиерата на подкаста с домакин Дейвид Браун е през януари 2018 г., като до края на годината той е слушан над 15 млн. пъти. Най-добър бизнес подкаст за 2019 г. според наградите Webby.

THE PITCH

Поредица, в която истински стартиращи компании представят накратко своята бизнес идея и се опитват да привлекат реални инвеститори, подобно на hit-овия телевизионен сериал на ABC Shark Tank. Първият сезон на подкаста стартира през юни 2016 г. В последните епизоди предприемачите разказват как се справят с новите бизнес условия и как променят процесите си.

MARKETING OVER COFFEE

Подкастът съществува повече от 10 години като платформа за обсъждане на нови маркетингови тенденции, подходи, технологии и формати. Сред гостите са били авторът на „Започнете със защо“ Саймън Синек и маркетинг експертът Ан Хандли.

Само в САЩ над

140 млн.

души са слушали подкасти през 2019 г., като 1/3 от тях го правят всеки месец. Броят на регистрираните подкасти заглавия през 2018 г. е 500 хиляди, а през април 2020 г. те вече са над 1 млн. Освен от традиционните новинарски корпорации като BBC все повече подкасти се правят и от специализирани компании като Wonderly и Gimlet Media. Рекламните приходи в сегмента за 2019 г. са 700 млн. долара по данни на PwC.

HOW I BUILT THIS

Най-добрият бизнес и финансов подкаст за 2020 г. според iHeart Radio Awards. Поредицата е посветена на предприемачи, визионери и идеалисти и историите зад успеха им. Водещ е Гай Раз, обявен от The New York Times за един от най-успешните подкастъри с аудитория от над 19 млн. души. Сред гостите му са били основателите на Instagram, VICE, Lyft, видео-продуцентът Кейси Найстат и др.

